

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

TietoPiiri Oy kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta. Lausunnossamme keskitymme tuloverolain lahjoitusvähennykseen.

TietoPiiri Oy tuottaa hyväntekeväisyysjärjestöille varainhankinnan ja vapaaehtoistenhallinnan tietoteknisiä palveluja mahdollistaen lahjoitusten kohdentamisen tarkoitettuihin lahjoituskohteisiin. Tavoitteena on mahdollistaa lahjoittajille mahdollisimman hyvä, jouheva ja turvallinen lahjoittamiskokemus heidän valitsemaansa lahjoituskanavaa pitkin. Vastaavasti tavoitteemme on tarjota lahjoituksen saajalle mahdollisimman pitkälle automatisoitu, tehokas lahjoitusten hallinta, jotta lahjoitus voidaan käyttää maksimaalisesti lahjoittajan tarkoittamalla tavalla.

1. Verovähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukon laajentaminen

Yleisesti verovähennysoikeuden laajennus on kannatettavaa. Ehdotetussa muodossaan se kuitenkin johtaa järjestöt eriarvoiseen asemaan. Selkeä ja tasa-arvoinen ratkaisu olisi ulottaa verovähennyskelpoisuus kaikkiin rahankeräysluvan sallimiin tarkoituksiin ja kaikkiin rahankeräysluvan omaaviin järjestöihin ja säätiöihin.

Lahjoittajaviestinnän, raportoinnin ja tietojärjestelmien näkökulmasta on myös suoraviivaisempaa, kun järjestön kaikkia lahjoituskohteita voidaan käsitellä yhtenäisellä tavalla. Sen sijaan, että lahjoitus- ja raportointiprosessin kaikissa vaiheissa viestitään ja pidetään kirjaa, milloin vähennyskelpoisuus täyttyy ja milloin ei.

Saajajoukon laajentaminen kattamaan kaikki rahankeräysluvan omaavat toimijat automaattisesti ratkaisisi nimeämiseen liittyvän työmäärän ja viiveiden haasteet sekä säästäisi merkittävästi hallinnointikuluissa, kun nimeämisprosessia ei tarvittaisi nykyisen poliisihallituksen rahankeräysluvan myöntämis- ja hallintaprosessin lisäksi. Lisäksi rajanveto milloin järjestön työmuoto voidaan nimetä vähennyskelpoiseksi ei muodostuisi ongelmaksi. Järjestöjen ei olisi tarvetta hakea muutoksia rahankeräyslupiinsa varmistaakseen, että sallitut työmuodot on sanoitettu luvassa.

2. Lahjoitusvähennys lahjoittajan ja lahjan saajan näkökulmista

Kansainvälistä käytäntöä mukaileva valtion kannuste lahjoittamiseen on kannatettava. Kun sen seurauksena kansalaisten osallistuminen ja tuki tärkeiksi kokemilleen asioille kasvaa, verovähennys muuttuu yhteiskunnan kannalta tuottavaksi investoinniksi. Jotta näin tapahtuu, on lahjoituskokemus sekä verovähennyksen hakeminen oltava mahdollisimman helppo, nopea, mutta myös luotettava ja turvallinen.

Ehdotuksen perusajatus on, että lahjan saaja raportoi minimin ylittävät lahjoitukset verottajalle, joka ottaa nämä huomioon kunkin lahjoittajan verotuksessa kootusti. Tällöin lahjoittajan tehtäväksi verottajan suuntaan jää vain tarkistaa veroehdotuksen oikeellisuus. Tämä on ajatuksena mainio.

Tähän liittyy kuitenkin välttämättömänä haasteena lahjoittajan tunnistaminen verottajaa varten. Ehdotuksessa lahjoittajan tunnistamisen perusteena on henkilötunnus. Kuitenkin vuosikausia kansalaisia on aktiivisesti opetettu olemaan antamatta henkilötunnusta erityisesti nettisivuilla. Ehdotuksessa annetaan ymmärtää, että henkilötunnus tulisi kerätä välittömästi lahjoituksen yhteydessä. Yleisin käytössä oleva lahjoituskanava on tilisiirto, jonka yhteydessä henkilötunnuksen antaminen ei ole mahdollista. Koska raportointi tehdään jälkikäteen edellisestä vuodesta, koituu tästä järjestöille velvollisuus tallentaa henkilötunnus turvallisesti, mutta myös ilmoittaa siitä rekisteriotteessa. Aiemmin kyberhyökkääjien näkökulmasta vähäisen arvon lahjoittajarekisterit ja lahjoitussivustot muuttuvat samalla oivallisiksi hyökkäyskohteiksi. Näihin uhkiin varautuminen edellyttää merkittävää panostusta toisaalta tietoturvajärjestelmiin, mutta myös lahjoittajaviestintään, että he osaavat tunnistaa aidon lahjoitussivuston ja uskaltavat vielä lahjoittaaakin.

Henkilötunnuksien keräämisen sijaan ehdotamme tunnistamisen perusteeksi yhdistelmää etu- ja sukunimestä, syntymäajasta ja postiosoitteesta. Nämä käytännössä yksilöivät kunkin lahjoittajan, mutta eivät lisää lahjoittajarekisterissä nykyisestä tallennettavien tietojen määrää. Samoin näiden tietojen perusteella tunnistetut henkilöt, jotka lahjoittavat tilisiirtona henkilökohtaisella lahjoituskohdeviitenumerolla, voidaan raportoida oikein. Oleellista on voida yhdistää lahjoittaja, lahjoituskohde ja tunnistetiedot yksiselitteisesti toisiinsa riippumatta esim. tunnistetietojen antamisen ajankohdasta. Etuina olisivat lahjoittajalle alempi kynnys tietojen antamisessa, helpompi ja halvempi tietojärjestelmä toteutus ja erityisesti merkittävästi pienempi kiinnostavuus kyberhyökkääjille.

Raportoinnin osalta kannustamme viranomaisyhteistyöhön. Jotta lahjoitusvarat voidaan käyttää raportoinnista syntyvien kustannusten kasvun kattamisen sijaan varsinaiseen kohteeseen, on syytä hakea tapoja, joilla Poliisihallituksen, Verottajan ja esim. STEAn edellyttämä raportointi voidaan yhdistää ja toteuttaa samanaikaisesti. Lisäksi ehdotamme tilintarkastus ja toiminnankertomuksien toimittamisvelvollisuudesta luopumista muilta kuin useiden miljoonien lahjoitusmääriä kerääviltä järjestöiltä.

Pesonen Tero
Tietopiiri Oy